

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: **H. M. D.**
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům
se sídlem Kovářská 4, Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. února 2019, č. j. OAM-602/ZA-ZA14-ZA08-R2-2015, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Shrnutí obsahu žaloby včetně jejího doplnění

2. Ve včas podané žalobě se podává, že žalovaný dle názoru žalobce nevyhodnotil nebezpečí plynoucí pro něj z toho, že jako občan amharské národnosti žije v oblasti obývané Oromy, kde má, na rozdíl od jiných oblastí v zemi, i příbuzné. Namítal, že po 30tiletém pobytu v České republice se již v Etiopské federativní demokratické republice (dále jen „Etiopii“) nemůže integrovat ani se zde vnitřně přesídlit. Žalovaný měl porušit dále ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), § 2 odst. 4, § 50 odst. 3 a 4 správního řádu, ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu a ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.
3. V doplnění žaloby žalobce znovu poukázal na svou obavu vrátit se do země původu kvůli etnickým problémům Amharů po zániku komunistického režimu v Etiopii. Dle žalobce násilí vůči nim trvá i navzdory jistému pokroku, kterého se podařilo dosáhnout po nástupu nového premiéra A. Ahmeda v dubnu 2018. V souvislosti s tím odkázal na zprávy dostupné na internetu – zprávu BBC News ze dne 2. 10. 2018, zprávu ECHO Daily Flash ze dne 25. 2. 2019 a na varování MZV ČR ze dne 16. 4. 2019. Dovolával se zrušujícího rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 6. 2018, č. j. 29 Az 18/2017-58, a namítl, že žalovaný v rozporu s § 78 odst. 5 s. ř. s. nepostupoval v souladu s právním názorem soudu a opětovně se nedostatečně vypořádal s informacemi k možnosti žalobcova bezproblémového návratu do vlasti. Dle jeho přesvědčení žalovaný dostatečně nevyhodnotil nebezpečí spjaté se životem občana amharské národnosti v oblasti obývané většinou Oromy, kde má příbuzné. Pro své obavy z pronásledování z důvodu národnosti a i pro zastávání určitých politických názorů naplňuje definiční znaky dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Sdělil, že byl členem Organizace mládeže, přísluší k menšinovému pronásledovanému etniku a dlouhodobě pobýval v zahraničí, kde požádal o azyl. Domnívá se proto, že nepřátelský postoj vůči vládě mu bude původcem pronásledování připisován. Dostatečně nebyla dle žalobce posouzena a odůvodněna ani možnost udělení humanitárního azylu. V návaznosti na to poukázal na svou zdejší 30tiletou integraci jako na důvod hodný zvláštního zřetele. Navrácení do země původu by dle jeho názoru bylo nehumánní. Nakonec vytkl žalovanému rovněž nesprávné posouzení podmínek k udělení doplňkové ochrany. Jako příslušníku amharského etnika mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, v zemi dochází k perzekuci opozičních stran a zatčeným občanům hrozí trest smrti. Namítl zneužívání protiteroristických zákonů k pronásledování opozice a odkázal na zprávy dostupné na internetu z let 2014 - 2016. Informace o zemi původu podporují jeho tvrzení (mučení zadržených stoupenců opozice během výslechu dle zprávy Amnesty International, Ethiopia ze dne 2. 5. 2016 a mučení v detenčních zařízeních dle zprávy Human Rights Watch ze dne 8. 9. 2016).
4. Navrhl proto zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Shrnutí obsahu vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že důvody k udělení mezinárodní ochrany formou azylu dle ustanovení § 12 písm. a), § 12 písm. b), § 13 ani § 14 zákona o azylu v případě žalobce shledány nebyly. Stejně tak absentují důvody k udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a či § 14b zákona o azylu.
6. Soud ve zmíněném zrušujícím rozsudku ze dne 7. 6. 2018 č. j. 29 Az 18/2017-58, konstatoval, že změna situace v zemi žalobcova původu je novou skutečností, nelze proto rozhodnout o jeho žádosti dle § 10a odst. 1 písm. e) a následně § 25 písm. i) zákona o

azyly, jak k tomu v případě zrušeného správního rozhodnutí žalovaného původně došlo. Soud žalovanému uložil vyhodnotit situaci vůči kmeni Amhara, z něhož žalobce pochází, a v nové situaci v zemi se zabývat případným problémem navrátilce vyslaného na studia dřívějším režimem, který nebyl v zemi původu 30 let přítomen, tedy jeho bezproblémového návratu a zařazení se do společnosti.

7. Jak z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, v Etiopii byl výjimečný stav ukončen v červnu 2018, byli propuštěni političtí vězni. V důsledku změny režimu se do země se vracejí i představitelé opozice, byl zahájen politický dialog. V podrobnostech odkázal žalovaný na podkladové informace o zemi původu zařazené ve správním spise a na samotné odůvodnění správního rozhodnutí. Ač situaci v Etiopii nelze idealizovat, nemohl odhlédnout od konkrétních skutkových okolností posuzovaného případu.
8. Žalobce, jak sám uvedl, v zemi své státní příslušnosti 30 let nežije, odjížděl tedy za zcela jiné politické situace. V pohovoru dne 8. 8. 2018 sdělil, že se obává potíží, neboť před 30 lety „organizoval mládež a tak dále“. Ačkoli v žalobě důvodnost svých obav opírá o své někdejší členství v „Organizaci mládeže“, sám v pohovoru potvrdil, že toto (tj. dřívější organizování mládeže) problém není, problém je etnický. V této souvislosti odkázal žalovaný konkrétně na informaci MZV ČR ze dne 13. 8. 2018 č. j. 122467/2018-LPTP, zaměřenou na postavení etnika Amharů v zemi. V nynějším rozhodnutí se touto tematikou zabýval dostatečnou měrou, jak je z jeho odůvodnění zřetelně patrné.
9. Poukázal dále na dobrovolnou volbu pobytu žalobcova příbuzenstva v Oromii a na početní zastoupení této etnické skupiny v rámci celkové skladby obyvatelstva, které z něj činí druhé nejpočetnější etnikum v zemi. Nadto nelze dle žalovaného pominout, že pokud by měl etiopský režim o osobu žalobce zájem, sotva by mu opakovaně prodlužoval cestovní doklad.
10. Zabýval se i důvodností podané žádosti z hlediska možnosti udělení humanitárního azyly, okolnosti hodné zvláštního zřetele však v žalobcově případě absentují, nepředkládá je ani žalobce v žalobním podání. Rozhodně je nelze spatřovat v jím tvrzené zdejší 30tileté integraci. Zopakoval, že žalobce je zletilý, plně svéprávný muž, schopný zajišťovat své životní potřeby vlastní prací.
11. Ve vztahu k námitkám zpochybňujícím správnost závěrů žalovaného o nedůvodnosti žádosti z hlediska doplňkové ochrany žalovaný doplnil, že pokud se do Etiopie v důsledku politických změn vracejí i političtí oponenti, není důvod považovat obavy z návratu někdejšího sympatizujícího nestraníka vycházející z jeho aktivit při organizování mládeže před třiceti lety za opodstatněné, a to ani s vědomím jeho vyslání na studia do Evropy tehdejším režimem. Takové aktivity lze sotva klást naroveň činnosti, za níž byli dříve odsuzováni např. členové skupiny „Ginbot 7“, jejíž generální tajemník a spoluzakladatel byl v souvislosti s aktuálními politickými změnami propuštěn na svobodu. Dle informace MZV ČR ze dne 12. 6. 2018 č. j. 113839/2018-LPTP, jsou veškeré dříve nelegální aktivity opozice pardonovány, a to i zpětně. Organizování mládeže sympatizantem komunistů před 30 lety a jeho tehdejší režimem podporovaný výjezd na studia do Evropy nelze dle žalovaného považovat v uvedeném kontextu aktuálního politického ovzduší v zemi za aktivity stávající režim ohrožující. Skutečnosti namítané žalobcem tedy nelze akceptovat jako přijatelný důvod k jím vyjadřovaným obavám z návratu.
12. Pominout dle něho nelze ani skutečnost předchozího meritorního posouzení žalobcovy

první žádosti o mezinárodní ochranu, podané dne 17. 10. 2012, jež obstálo i v následném soudním přezkumu. Palčivosti obav v ní prezentovaných nenasvědčuje ani liknavost žalobcova přístupu, kdy o mezinárodní ochranu poprvé požádal až po 5 letech svého nelegálního pobytu v České republice.

13. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Jednání soudu

14. Při jednání soudu dne 11. 2. 2020 účastníci řízení v podstatě zopakovali podstatný obsah svých písemných podání.

15. Zástupkyně žalobce poukázala zejména na žalobcovy obavy z návratu do vlasti. Závěr, že bude po návratu do vlasti pronásledován a perzekuován, dovodila v podstatě ze dvou důvodů. Jednak je to z důvodu, že je amharského etnika, a dále z důvodu, že byl do České republiky vyslán za komunistického režimu, jehož byl podporovatelem. Následky a křivdy, které pramenily právě v období tohoto režimu ve vlasti žalobce, jsou zakořeněny i v dnešní společnosti. Právě z tohoto důvodu nelze zcela oddělovat etnicitu a politické přesvědčení. Etnické konflikty v zemi stále trvají, nelze dovodit, že by žalobci po návratu do vlasti nebezpečí pronásledování nehrozilo.

16. Žalobce k dotazu krajského soudu dodal, že po nástupu současného premiéra opustilo své domovy zhruba 2,5 mil. obyvatel z důvodu etnických konfliktů. Problémy se týkají i studentů amharské národnosti.

17. Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na vyjádření k žalobě. Dodala, že pokud jde o otázku chystaných voleb v zemi původu žalobce a jeho možného ohrožení, jedná se pouze o budoucí domněnku, která není pro současné posouzení věci relevantní. Stejně tak si nemyslí, že by žalobce byl v zemi pronásledován v souvislosti s tím, že Etiopii v roce 1986 opustil za podpory tehdejšího komunistického režimu.

18. Dle jejího názoru se žalovaný jeho žádostí zabýval velmi podrobně, srozumitelně a přesvědčivě odůvodnil, a to i ve vztahu k možnému vnitřnímu přesídlení, proč není možné žalobci mezinárodní ochranu v žádné z jejich forem udělit. Setrvala na konstantním postoji žalovaného a navrhla zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

19. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V přezkumném řízení krajský soud ověřil následující rozhodné skutečnosti, přičemž měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Dané ustanovení procedurální směrnice zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované

ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádosti o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.

20. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 7. 7. 2015. První (neúspěšnou) žádost o udělení mezinárodní ochrany podal dne 17. 10. 2012. Rozhodnutí o zamítnutí této žádosti ze dne 11. 2. 2013, č. j. OAM-311/ZA-ZA06-2012, bylo podrobeno soudnímu přezkumu Krajským soudem v Ostravě, který žalobu proti citovanému rozhodnutí zamítl rozsudkem ze dne 21. 5. 2013, č. j. 63Az 2/2013 - 32. Následně podaná kasační stížnost byla odmítnuta Nejvyšším správním soudem pro nepřijatelnost (usnesením ze dne 7. 11. 2013, č. j. 9 Azs 8/2013-46).
21. V předmětné věci (podání druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany) bylo žalovaným rozhodnuto již dne 8. 2. 2017, č. j. OAM-602/ZA-ZA14-ZA08-2015. Řízení bylo zastaveno z důvodu, že žalovaný shledal žádost nepřipustnou dle ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu. Nadepsaný soud však toto rozhodnutí zrušil rozsudkem ze dne 7. 6. 2018, č. j. 29 Az 18/2017-58 a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Kasační stížnost směřující proti tomuto rozsudku byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018, 2 Azs 228/2018-27 (to nabylo právní moci dne 26. 9. 2018).
22. Krajský soud dodává, že všechny výpovědi žalobce učiněné v průběhu celého správního řízení představují několik stran protokolu. Proto nepovažuje za nutné ani možné, aby je opisoval v úplnosti. V podrobnostech tak odkazuje právě na obsah protokolů o výpovědi žalobce. Obsah pohovorů je dále podrobně popsán nejen v odůvodnění zmíněného rozhodnutí ze dne 8. 2. 2017, č. j. OAM-602/ZA-ZA14-ZA08-2015, ale zejména v odůvodnění napadeného rozhodnutí, krajský soud proto upozorňuje i na ně.
23. Pouze ve stručnosti krajský soud shrnuje, že žalobce je etiopské státní příslušnosti, amharské národnosti. Má rodinu žijící v Etiopii. Je ortodoxního vyznání a ve vlasti se angažoval v komunistické straně. Nebylo proti němu vedeno žádné trestní stíhání. V České republice žije již 30 let, má zde zázemí a zcela se integroval do zdejší společnosti (přijel kvůli studiu). V minulosti disponoval povolením k pobytu v České republice, ale to se mu nepodařilo prodloužit. Trvalý pobyt mu rovněž nebyl povolen. Žalobce je toho názoru, že ve vlasti by čelil etnickým problémům, ke kterým došlo po zániku tamějšího komunistického režimu. Jeho rodina žije ve strachu, jelikož neobývá oblast, kde žijí Amharové. Od převratu v zemi, který byl v roce 1991, se situace dle žalobce ještě nestihla politicky uklidnit. Žalobce poukázal například na situaci, kdy Somálci zaútočili na kmen Amhara v Etiopii, zabili faráře a zapálili kostely. Důvodem měla být ropa a celková vzájemná nesnášenlivost. Na místo byli posláni federální vojáci a komisaři, Amharové doufají, že se situace vyřeší. Doplnil, že v oromské oblasti se takové věci dějí každý den. Povolení k pobytu mu svědčilo do roku 2007, následně přišel o práci a jinou si nenašel. S prostředky na živobytí mu pomáhají kamarádi. V Etiopii byl naposledy v roce 1986, s nikým ze země není v kontaktu. V roce 2015 volal rodičům. Největší strach má z toho, jak by s ním bylo zacházeno kvůli jeho předchozímu vystupování v dobách komunistického režimu. Žalobce však nedisponoval žádným členským průkazem, účastnil se převážně organizování mládeže. Palčivější problém spatřuje ve své etnitě. Zároveň odmítá odejít do oblastí ve vlasti, kde převažuje amharská většina, jelikož tam

dle jeho slov: „*nikdy nebyl a nic tam nemá, vyrostl v oromské oblasti, ale dostat v této části práci nelze*“.

24. Součástí správního spisu jsou rovněž žalovaným obstarané informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Etiopii. Konkrétně vycházel z: Výroční zprávy Human Rights Watch 2017 ze dne 12. 1. 2017, Výroční zprávy Amnesty International 2017 ze dne 22. 2. 2017, Informace MZV ČR, č. j. 113502/2017-LPTP, ze dne 8. 9. 2017, Informace MZV ČR, č. j. 101929/2017-LPTP, ze dne 1. 6. 2017, ČTK – Etiopští poslanci zrušili výjimečný stav, země je stabilnější, ze dne 5. 6. 2018, Informace MZV, č. j. 110106/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014, Informace MZV ČR č. j. 122467/2017-LPTP ze dne 13. 8. 2018, ČTK – Etiopie propustila vysoké vězeňské úředníky kvůli porušování práv ze dne 5. 7. 2018, ČTK – Lídři Etiopie a Eritrei po letech obnovují diplomatické vztahy, ze dne 8. 7. 2018.
25. Žalobci byla dána možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí (ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu). Žalobce této možnosti nevyužil a k seznámení se s podklady se nedostavil. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci, který nikterak nerozporuje ani žalobce, poté dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
26. Především, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).
27. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba **n e n í d ů v o d n á**.
28. Bylo objasněno, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je obava z návratu do vlasti kvůli jeho amharské národnosti a skutečnost, že se za komunistického režimu zapojil do organizace mládeže.
29. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zdali cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
30. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Krajský soud upozorňuje, že ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, musí být vykládáno souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod a její celkovou systematikou, a to jednak proto, že má toto ustanovení ústavního pořádku vyšší právní sílu, a jednak proto, že je § 12 písm. a) zákona

o azylu promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Práva, která jsou tak § 12 písm. a) zákona o azylu chráněna jsou politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod.

31. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval a krajský soud s ním v tomto ohledu souhlasí, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl nic, co by svědčilo o tom, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Krajský soud tyto závěry dovozoval zejména z faktu, že žalobce nikdy nedisponoval členským průkazem žádné politické strany. Svoji politickou aktivitu posléze specifikoval jako určitou aktivitu v Organizaci mládeže, bez žádné vazby na konkrétní politická dění ve vlasti. Nikdy neměl v Etiopii žádné potíže s uplatňováním politických práv a svobod, nijak se aktivně politicky neangažoval ani v zahraničí. Za takto osvětleného skutkového stavu nelze dospět k závěru, že by žalobci hrozilo jakékoliv nebezpečí dle ustanovení § 12 a) zákona o azylu ve spojení s výkladem čl. čl. 43 Listiny základních práv a svobod. Co se týče politické aktivity žalobce a s tím spojeným pronásledováním, lze na základě takto zjištěného skutkového stavu konstatovat, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu ustanovení § 12 b) zákona o azylu. Z materiálu, založeného ve správním spisu – informace MZV ČR, č. j. 113502/2017-LPTP, ze dne 8. 9. 2017 navíc vyplynulo, že: „*Míra zájmu Etiopských úřadů se odvíjí od politické angažovanosti konkrétního občana.*“ Žalobce se aktivně neúčastnil politického života, etiopská vláda vůči němu nepodnikala žádné kroky v souvislosti s jeho aktivitami. Udělení azylu z důvodů vymezených v § 12 písm. a) či písm. b) zákona o azylu pak v souvislosti s jeho politickým postojem a nastíněnou pouhou hypotetickou možností pronásledování, bez konkrétních indicií a vztahu k věci, nepřicházelo vůbec v úvahu.
32. Krajský soud se proto dále zaměřil na možné pronásledování žalobce s ohledem na jeho amharský původ. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „*pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „*státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „*pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“ Z výpovědi samotného žalobce vyplynulo, že ten se nikdy s potížemi, které by plynuly s jeho původem, nesetkal, a dobrovolně s rodinou před jeho odjezdem do České republiky obýval oromskou oblast, kde žije převážně muslimské obyvatelstvo. Žalobce rovněž v jednom z rozhovorů k podané žádosti o mezinárodní ochranu potvrdil, že v jeho státě je zajištěna ochrana pro všechny obyvatele ze strany federálních vojáků a komisařů. Navíc se nechal slyšet, že zároveň odmítá odejít do oblastí ve vlasti, kde převažuje amharská většina,

jelikož tam dle jeho slov: „*nikdy nebyl a nic tam nemá, vyrostl v oromské oblasti, ale dostat v této části práci nelze*“. Krajský soud neshledal, že by za takto zjištěného skutkového stavu mělo žalobci hrozit nějaké nebezpečí, resp. že mu není zajištěna ochrana v zemi původu ve smyslu ustanovení § 12 b) zákona o azylu. Dlužno dodat, že žalovaný se situací v zemi původu žalobce zabýval zcela vyčerpávajícím způsobem, a to na stranách 4 – 6 napadeného rozhodnutí. Informace, které žalovaný obstaral, zároveň splňují požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu, tj. že „*informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být, v maximální míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81).

33. Krajský soud podotýká, že výčet důvodů pro udělení azylu vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu je taxativní, což znamená, že z jiných důvodů nelze azyl udělit. Azyl je proto třeba chápat jako specifický institut mezinárodněprávní ochrany, který slouží k ochraně osob před porušováním jejich nejzákladnějších lidských práv. Žalobce spojoval porušení předmětného ustanovení pouze s hypotetickou možností špatného zacházení ve vlasti, bez konkrétních indicií, že v jeho případě skutečně hrozí. Z podkladu spisového materiálu však ani domnělá hrozba pronásledování žalobce, či žádná pravděpodobnost, že by k nějaké újmě žalobce mělo docházet, prokázána nebyla. Úsudku žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, nelze nic vytknout.
34. Stejně závěry lze učinit i ohledně neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. Udělení azylu dle § 13 zákona o azylu nepřicházelo s ohledem na zjištěný skutkový stav vůbec v úvahu.
35. Co se týče problematiky udělování tzv. humanitárního azylu, odkazuje nadepsaný soud na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48).
36. Krajský soud pouze vyhodnocuje, zda žalovaný v předmětném řízení disponoval dostatečnými podklady, na základě nichž mohl věc adekvátně rozhodnout. Zároveň soud přezkoumává, zda se žalovaný při svých úvahách neodchýlil od mezí a hledisek stanovených zákonem, a to ve vztahu ke skutkovému a právnímu stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného, jak také plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu: „*Humanitární azyl je výlučně institutem vnitrostátního práva, nedopadá tedy na něj,*

na rozdíl od azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu či doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 písm. a) až c) zákona o azylu, čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřpracované znění), (nová procedurální směrnice), podle něhož „[č]lenské státy [...] zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně“. Ačkoli tedy při posuzování podmínek pro udělení výše uvedených forem mezinárodní ochrany musí dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu krajské soudy vycházet ze skutkového stavu ke dni svého rozhodování, pokud je to ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu, u humanitárního azylu se i nadále uplatní § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož správní soudy obecně vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2018, č. j. 5 Azs 201/2017 – 37).

37. Krajský soud se proto uchýlil k posouzení této otázky v mezích, které jsou mu stanoveny zákonem. Vycházel přitom z premisy, která byla uvedena v již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádnáz kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrné „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“
38. Žalovaný se problematikou tzv. humanitárního azylu (dle § 14 zákona o azylu) a důvody, pro něž jej nelze žalobci udělit, zabýval na straně 9 napadeného rozhodnutí. Soud je toho názoru, že takto objasněný skutkový stav stačil správnímu orgánu uspokojivě pro to, aby mohl dospět závěru o nemožnosti jeho udělení. Své úvahy navíc opíral zejména o věrohodnou výpověď, kterou poskytl sám žalobce. V potaz bral i rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalobce, jeho zdravotní stav a další skutečnosti, které v souhrnu umožnily ucelený náhled na jeho poměry. Důvody, pro které nelze žalobci humanitární azyl udělit byly v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaným popsány za takto zjištěného skutkového stavu dostatečně a krajský soud proti nim nemá výhrad.
39. Jelikož nebyly naplněny důvody pro udělení azylu, jako vyšší formy mezinárodní ochrany, krajský soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
40. Žalobcem bylo v tomto směru namítáno, že jako příslušníku amharského etnika mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, v zemi dochází k perzekuci opozičních stran a zatčeným občanům hrozí trest smrti.
41. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že

v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

42. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení (jejich výčet je uveden na str. 8 napadeného rozhodnutí), které lze označit za objektivní, transparentní a aktuální nejen v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí, ale i dnes. Dlužno dodat, že mnohé zdroje jsou aktuálnějšího data než ty, které poskytl sám žalobce.
43. Předně, žalobce neuvedl a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mu mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť nejen z výpovědi žalobce, ale ani z dalších materiálů, obstaraných žalovaným, této hrozbě nic nenásvědčovalo. Krajský soud ve shodě se žalovaným doplňuje, že tato hrozba musí být bezprostřední a nelze předjímat okolnosti, které po návratu ani nastat nemusí. V případě žalobce nebyly naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu.
44. Krajský soud dále upozorňuje, že žalobci nesvědčí ani mezinárodní ochrana ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. V tomto směru bylo žalobcem poukázáno na nepříznivou atmosféru panující vůči příslušníkům ahmanského etnika. Tato situace má žalobci, jakožto příslušníkovi této sociální skupiny ztěžovat možnost sehnat si zde zaměstnání a zároveň čelit možným útokům na svou osobu. Zároveň však odmítá odejít do oblastí ve vlasti, kde převažuje amharská většina.
45. Po pečlivém posouzení výpovědi žalobce o tvrzených potížích v zemi jeho původu musí krajský soud předně konstatovat, že jím poskytnuté informace jsou zcela obecné, žalobce je nepodpořil žádným relevantním a aktuálním podkladem či vysvětlením (pozn. veškeré žalobcem dodané materiály jsou staršího data než ty, které zajistil pro posouzení dané věci žalovaný). Své obavy navíc nastínil pouze v hypotetické rovině. Žalobce tak na základě svých domněnek předjímá možné události, které se mohou a nemusí v místě jeho původu stát. Nelze proto přisvědčit žalobní námitce o pronásledování žalobce z důvodu jeho příslušnosti k určité sociální skupině. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60, je sociální skupina vymezena takto: „*Určitá sociální skupina ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotýčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek*

obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu.“ Aby bylo možné hovořit o azylově relevantním pronásledování (a to i ve smyslu udělení doplňkové ochrany dle zákona o azylu), musí být dle judikatury Nejvyššího správního soudu splněny další podmínky, a to příčinná souvislost mezi pronásledováním a příslušností k určité sociální skupině, dlouhodobost a intenzita potíží, možnost využití vnitrostátní ochrany či vnitřního přesídlení, nedostupnost či selhání ochrany v zemi původu. Je přitom zcela zřejmé, že tyto podmínky nebyly v případě žalobce splněny. Krajský soud by pro úplnost poukázal i na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, podle něhož pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. Aby byl případný trest ponižující, muselo by doprovodné ponížení a pokoření dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Žalobcem popisované potíže, resp. zcela hypoteticky nastíněné obavy, ovšem pod výše definovanou hrozbu vážné újmy subsumovat nelze. V zemi původu nežije již 30 let a nikdy zde osobně nečelil žádným problémům. Krajskému soudu je navíc známo, že žalobce může využít pomoci etiopských státních orgánů, jak sám podotkl.

46. Krajský soud tak uzavírá, že žalobci v případě návratu do vlasti hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu nehrozí.
47. Pokud jde o žalobcem namítaný důvod pro udělení doplňkové ochrany kvalifikovaný v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, je třeba konstatovat, že žalovaný se jím rovněž adekvátně zabýval. Jelikož shledal a doložil, že na území Etiopie aktuálně neprobíhá takový konflikt, který by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, nelze ani tento namítaný důvod pro udělení mezinárodní ochrany shledat azylově relevantní. Krajský soud se se závěry žalovaného ztotožňuje.
48. Přisvědčit musí žalovanému i v tom, že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu).
49. Soud má po provedeném přezkumu za to, že žalovaný se dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem doplňkové ochrany, jakož i posouzením hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, a proto se s jeho závěry a odůvodněním i této části rozhodnutí ztotožňuje a dovoluje si na ně ještě jednou v podrobnostech odkázat.
50. Pro úplnost soud konstatuje, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana ve smyslu tohoto ustanovení.
51. Krajský soud dále podotýká, že žalovaným bylo v průběhu jednání před krajským soudem podotknuto, že žalobce několik let žije nelegálně v České republice bez dokladů a právního titulu k pobytu. Ať již k první žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, tak druhé (projednávané) žádosti o mezinárodní ochranu uvádí krajský soud toto. Požádat o mezinárodní ochranu lze pouze bezprostředně po příjezdu osoby na území České republiky, v okamžiku, kdy k tomu má žadatel příležitost. V tomto směru lze i odkázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu např. ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004, či ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005, v nichž se uvádí, že „o azyl je

nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“ V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004, je uvedeno: „Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“

52. Vzhledem k výše uvedenému nezbyvá soudu než zopakovat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území České republiky a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny již citovaným zákonem o azylu.
53. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu). Dlužno dodat, že rozhodnutí žalovaného žalovaný dostal povinností, které mu byly stanoveny ve zmíněném zrušujícím rozsudku ze dne 7. 6. 2018 č. j. 29 Az 18/2017-58.
54. Žalobou napadené rozhodnutí tedy bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
55. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Náhrady nákladů řízení se však při jednání vzdal.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 11. února 2020

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce